

Sarkofag Aset-iri-khet-es

- Czas powstania 332–30 p.n.e., okres ptolemejski
- Miejsce powstania Egipt
- Miejsce znalezienia el-Gamhud (Egipt)
- Wymiary wysokość: 64 cm, długość: 210 cm, szerokość: 60–75 cm
- Numer inwentarzowy MAK/AS/2438
- Muzeum [Muzeum Archeologiczne w Krakowie](#)
- Tematy [religijność](#), [namalowane](#), [wyrzeźbione](#), [ciało](#), [wydobyte z ziemi](#), [śmierć](#)
- Technika [złocenie](#), [rzeźbienie](#), [polichromowanie](#)
- Materiał [gips](#), [drewno sykomory](#)
- Prawa do obiektu Muzeum Archeologiczne w Krakowie
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [wykopaliska](#), [śmierć](#), [starożytny Egipt](#), [mitologia](#), [archeologia](#), [3D](#), [3D plus](#), [audiodeskrypcja](#), [bogowie](#), [domena publiczna](#), [mumia](#), [sarkofag](#)

Sarkofag z drewna sykomory został znaleziony podczas wykopalisk prowadzonych w 1907 roku w el-

Gamhud przez pierwszego polskiego egiptologa, Tadeusza Smoleńskiego. W środku znajduje się mająca ponad 2 tysiące lat mumia kapłanki bogini Izydy – Aset-iri-khet-es.

Jest to tak zwany sarkofag brzuchaty, antropoidalny, z płaskim dnem i wypukłym wiekiem. Głowa trumny nakryta jest peruką w kolorze niebieskim. Szyja i uszy są złożone. Piersi zdobi półokrągły naszyjnik zakończony głowami sokołów zwieńczonymi dyskami słonecznymi. Poniżej umieszczone są dwa rejestry z przedstawieniami figuralnymi: w górnym znajduje się przykłękająca bogini Nut z rozpostartymi skrzydłami i dyskiem solarnym na głowie. Obok widnieje inskrypcja hieroglificzna zawierająca imię zmarłej i jej matki, a także modlitwę skierowaną do Nut.

W dolnym rejestrze umieszczona jest scena mumifikacji: mumia leżąca na łożu balsamierskim, pod którym ustawione są naczynia kanopskie, zaś poniżej znajduje się werset z *Tekstów Piramid*. Na stopach sarkofagu dwa Anubisy spoczywają na pylonach kaplicy. Boki wieka trumny zajmują postacie czterech synów Horusa (Imset, Hapi, Duamutef, Kebehsenuf). Na spodniej części dna sarkofagu, na tak zwanej *back pillar* widnieje doskonale zachowana postać Izydy-Hathor stojącej na znaku symbolizującym pierwotne wody Nu. Głowę wieńczy hieroglif jej imienia w postaci tronu.

Dzięki badaniom przeprowadzonym w 1996 roku ustalono, że Aset-iri-khet-es (w wolnym tłumaczeniu: „Izyda Składająca Ofiary”) była młodą kobietą, która zmarła ok. 2 tysiące 300 lat temu w wyniku utraty krwi spowodowanej przebicciem tętnicy przez pękniętą kość podudzia. Specjalistom udało się określić m.in. kod genetyczny zmarłej i jej grupę krwi. To największy pod względem rozmiarów obiekt ze zbiorów egiptologicznych w Polsce i najlepiej przebadany przez specjalistów.

Mumie prezentowane na ekspozycji egipskiej w Muzeum Archeologicznym w Krakowie zostały poddane badaniom radiologicznym w Katedrze Radiologii Collegium Medicum UJ przez zespół pod kierownictwem prof. dr hab. Andrzeja Urbanika w latach 1995–1998. Były to jedne z pierwszych tego typu badań interdyscyplinarnych na świecie. Przeprowadzono badania RTG (techniką cyfrową) oraz z użyciem tomografu komputerowego TK. W przypadku ostatniego badania, oprócz klasycznych przekrojów poprzecznych, zastosowano obrazy w rekonstrukcjach wielopłaszczyznowych i trójwymiarowych oraz w technice wirtualnej endoskopii TK. Wyniki badań były prezentowane między innymi na Amerykańskim Kongresie Radiologicznym w Chicago w 1999 roku i podczas Europejskiego Kongresu Radiologicznego w Wiedniu w 2002 roku, a także zostały wysłane do przodujących muzeów na świecie (m.in. Luwr, Muzea Watykańskie).

Opracowanie: Krzysztof Babraj (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), © wszystkie prawa zastrzeżone